

הנושא - פורים

תחום דעת: מורשת ישראל

"...ציפור שפותחת מדי בוקר את מגירת השמחה, השמחה נשפכת ממנה אל תוך גופו והאדם שלה שמח..."
(ציפור הנפש - מיכל סנונית)

דגשים רעיוניים

עשרה שמות ניתנו בשפה העברית לשמחה: ששון, שמחה, גילה, רינה, דיצה, צהלה, עליזות, חדווה, תפארת, עליצות. כמו כן בתנ"ך נספרו מופעי המילה שמחה ונרדפותיה 270 פעם! שפע זה בשפה העברית שבה אוצר המילים הוא מצומצם בהשוואה לשפות אחרות, מלמד אותנו על התפיסה היהודית בדבר הצורך לשמוח ולמצוא שמחה גם ברגעים הקשים שלנו כפרטים וכאומה. כמו כן, ביהדות נמצא התקבולת בין אור לבין שמחה (שמתכתבת עם הזוהר והקבלה) כמו: "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" ממגילת אסתר. והמצווה הבסיסית בכל חג היא: "ושמחת בחגך". בתוך השמחה וההתענגות היהדות אינה שוכחת את כל הקהילה ומצווה לשמח גם את אלה שידם אינה משגת לחגוג. המצוות היפות של מתנות לאביונים, משלוח מנות וסעודות פורים, כולן מבקשות מאתנו לא לשכוח לסייע לזולת ולאפשר גם לו לשמוח.

דגש רעיוני אחר נמצא בבסיס ההתחפשות וכמו שלכל חג יש בסיס תרבותי- רגשי שהניע את קיומו והתבססותו בפנתאון היהודי- לאומי, כך גם לפורים. בכל תרבות בעולם יש חג דומה לחג הפורים שבו ניתן להתחפש- להיות משהו אחר. הצורך הרגשי-חברתי לבחור מסכה/תחפושת שמייצגת משהו מתוך הצורך והחסר של המתחפש. כך נראה כבר אצל ילדים צעירים שהבחירות שלהם לתחפושת מעידות פעמים רבות על צורך כמו ילדים רגישים ושקטים שמבקשים בחג זה להתחפש לאריות, דובים, מפלצות וכוכבי סדרות טלוויזיה בעלי כוח מגי יחודי. בנות תבחרנה פעמים רבות להתחפש לנסיכות, לפעמים מתוך הצורך שלהן ולפעמים מתוך הצורך של אמהותיהן...כך, שלמרות שתהליך הבחירה וההכנה של תחפושת שהילד/ה רוצים מייגע לעיתים- כדאי לא להחליט עבורם ולשאול את דעתם. תחפושת טובה היא תחפושת שמאפשרת לילד לשחק אותה: אם התחפשתי לפטרייה אין הרבה מה לעשות עם זה! 😊

כל המנהגים הפורימיים והקרנבליים מיועדים ליצור חג של שחרור מוחלט וקתרזיס.

רעיון נוסף בחג הפורים קשור לכל הסימנים והסמלים שמסייעים להמחיש רעיונות מופשטים: למשל, הכתר: הכתר מסמן יחודיות, שינוי בסטאטוס, קישוט, שבח והלל. ביהדות סופרי סת"ם קושרים למילים תגים שמשמעותם בארמית הוא כתר כדי להאדיר את כוהן של האותיות. כך גם שרביט ואוזן המן ועוד מנהגים שמסמלים כוחות מופשטים ודרך ההמחשה קל לציבור הצעיר להתחבר אליהם.

בגן, נרצה להעמיק ולהרחיב את נושא השמחה: לפתח אצל הילדים את המודעות לרגש ולזהות רגש זה בתוכם גם גופנית וגם תחושתית-התנהגותית, לאפשר לילדים לבטא שמחה ולהשתחרר, להנות ולשמח גם אחרים דרך משלוח המנות. כמו כן לזמן להם אפשרויות שונות לבחור להתחפש, להכיר את הרקע של סיפור המגילה (ארמון, המלך, אסתר המלכה...), כמקום של פנטזיה המגרה את הדימיון ומרחיב את המשחק של הילדים ולחוות את סעודת החג (ופעם בשנה מותר גם קצת ממתקים).

דגשים התנהגותיים

התנהגות מסתגלת ליום שונה בגן, עם סדר יום אחר. התנהגות נאותה בסעודת הפורים בגן ובמשלוח מנות. שימוש נכון באביזרי הגן (למשל -להרעיש עם הרעשן, לא להרביץ)

הזמנה לשיח בבית ובגן

- נשוחח עם הילדים על רגש השמחה- היכן אני מרגיש אותו, מה אני עושה כשאני שמח, וכיצד אשמח אחרים.
- נדבר עם הילדים על התחפשות. למה אפשר להתחפש ולמה קשה להתחפש. מה הם היו רוצים להתחפש, אם התחפשות מפחידה- שלי או של האחר. נכיר את האיבזור של תחפשות בולטות כמו כתר, שרביט, גלימה...
- נדון במכלול המקיף של התחפשות: התלבשות, האביזרים, הקולות, ההתנהגות. תחפשות טובה מאפשרת לילד לשחק אותה, לדמיין אותה, לדבר בקולה ועוד.
- נשוחח ונכיר לילדים את מנהגי החג. חווית קריאת המגילה למי שהולך לבית הכנסת היא חוויה נחמדה ובמיוחד בבתי כנסת רפורמים אבל לא רק.
- מבחינה שפתית נכיר לילדים הגדולים יותר את המושג "ונהפוכו" ונקריא שטוים (שטויות בחרוזים), ונלמד מילים נרדפות למילה שמחה ומילים והיפוכן.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ עם הילדים הגדולים יותר נדבר על נתינה למי שאין וההנאה מנתינה. ▪ נתבונן בתצלומים של ילדים שמחים (ניתן להוריד בקלות מגוגל) וננסה לשער מה משמח אותם. ▪ מה משמח כל ילד (ניתן לערוך טבלה ולראות שיש הרבה מן המשותף) וכיצד הגוף שלנו מתנהג כשהוא שמח למשל: צוחק, צועק, קופץ משתולל.... ▪ נכין רשימה של אפשרויות לשמח ילדים בקבוצה, הורים וחברים בימי הולדת וסתם בכיום חולין. ▪ נכין ארמון בתוך הגן או בחדר של הילד בבית מיריעות של אלבד צבעוניות, נכין אביזרים שונים ונזמין את הילדים למשחק דרמטי וסוציודרמטי בתוך האוהל. ▪ נאתר עם הילדים דרך תצלומים ארועים משמחים שאולי יצא להם להשתתף בהם שנקראים שמחות/יום טוב כמו ברית, בר מצווה, חתונה, מסיבת יום הולדת. ילדים רבים מוקסמים מרעיון החתונה וניתן לשלב אותו במשחק הסוציודרמטי כמו חתונה בין מלך ומלכה בארמון. ▪ נחזור ונזהה צורות של משולש ומלבן באוזן המן וברעשן המסורתית. ▪ בשבוע לפני החגיגה נזמין את הילדים לימים מיוחדים שבהם הקבוצה מתחפשת כקבוצה לדוגמת יום אינדיאנים, יום כובעים, יום נקודות ועוד. ▪ נכין עם הילדים בגן משלוחי מנות, נחליף ביניהם ובבית ניתן לחזק ולהכין משלוח מנות כדי לתת יחד עם הילד לאנשים שנותנים לנו שרות ואנחנו רוצים לשמח אותם כמו שוער, עוזרת, וכו'. ▪ נקריא סיפורים ושירים הקשורים לחג (נספח 1) ▪ נכין מסכות עם הילדים למשחק. ▪ נרקוד, נשמח ונשתולל- זה הזמן. ▪ נתאפר בבית ובגן – נא לוודא שחומר האיפור מיועד לילדים. ▪ נכין יחד סעודת פורים חגיגית: ניתן להכין בארוחת הבוקר פרצופים מצחיקים על פרוסת הלחם. באינטרנט ישנם המון רעיונות, הגדולים יכולים להכין בעצמם. (נספח 2) 	<p>הזמנה לפעילות בבית ובגן</p>
<p style="text-align: right;">ספורים: הליצן שנרדם-שרה זלוף מעשה באוזן המן-ל.קיפניס</p> <p style="text-align: right;">שירים: אולי אני אהיה מלכה-חוה אלב ליצנים עליזים:אהרן שפי, יוסף ספיבק מלכת אסתר(אני מלכת אסתר)-לוי קיפניס, נחום נרדי אני פורים-לוי קיפניס, נחום נרדי מסכות(זקן ארוך לי)-לוי קיפניס, נחום נרדי ליצן קטן נחמד-שרה לוי תנאי ששון ויקר-מקורות, לחן נ. הירש שושנת יעקב-פיוט לפורים י. אדמון תן כתף-א.המאירי מ. זעירא משנכנס אדר-שולחן ערוך חג פורים-ל.קיפניס עממי</p>	<p>נספח 1</p>
	<p>נספח 2 עיצוב צלחת האוכל. התמונות מיועדות ל"הדליק" את הדימיון שלכם. וכמובן תלויות במה שיש במקרר.</p>